



5 ŠTATISTIKA

Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a uverejňuje širokú škálu štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky Eurosystemu, finančnej stability, rôznych iných činností ESCB, ako aj činností Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB).

Údajová základňa je tvorená finančnými aj nefinančnými subjektmi. Tieto štatistiky využívajú okrem interných užívateľov NBS (pri zostavovaní správ o hodnotení finančného sektora, príprave analýz a prehľadov) aj účastníci finančných trhov, médiá, subjekty verejnej správy (napr. Štatistický úrad SR pri zostavovaní agregovaných makroekonomických údajov za finančný sektor) a v neposlednom rade aj široká verejnosť. Poskytovanie štatistických údajov za jednotlivé oblasti štatistiky prebiehalo v roku 2013 v súlade s požiadavkami ECB/ESCB, Eurostatu, BIS, ako aj iných medzinárodných inštitúcií.

5.1 MENOVA A FINANČNÁ ŠTATISTIKA

V roku 2013 bola činnosť v oblasti menovej a finančnej štatistiky ovplyvnená najmä prípravou a schvaľovaním nových právnych predpisov na úrovni ECB/ESCB, ktoré upravujú predkladanie údajov bilančnej štatistiky peňažných finančných spoločností, úrokovej štatistiky bánk, investičných fondov, databázy vydaných cenných papierov, ako aj novej štatistiky za držbu cenných papierov.

Pravidelné zostavovanie a poskytovanie štatistických výstupov prebiehalo podľa časového harmonogramu a v rámci zachovania rovnakých požiadaviek na zdrojové údaje z predchádzajúceho roku. Interné práce boli sústredené aj na zvýšenie kvality pri spracovaní údajov v rámci časových radov a medzimesačných pohybov v údajoch predkladaných vykazujúcimi subjektmi.

Plnili sa požiadavky ECB na odhady časových radov úrokových sadzieb za vybrané položky nových obchodov za roky 2000 až 2003. Pokračovalo sa v zasielaní individuálnych bilančných údajov za vybrané banky na základe rozhodnutí

Rady guvernérov. Okrem aktuálnych individuálnych údajov boli požadované aj historické údaje od roku 2009.

V oblasti štatistiky ostatných finančných sprostredkovateľov bola aktualizovaná výberová vzorka vykazujúcich subjektov, ktorá bude platná na najbližšie tri roky. Podmienkou bolo, aby hodnota aktív vybraných spoločností reprezentovala minimálne 95 % celkových aktív za všetky sledované subjekty.

V roku 2013 sa pokračovalo vo zvyšovaní prezentovateľnosti štatistických údajov, či už pravidelným publikovaním štvrťročného Štatistického bulletinu, zverejnením nových časových radov vybraných ukazovateľov z bilančnej a úrokovej štatistiky alebo rozšírením údajov za eurozónu o grafickú časť.

5.2 ŠTATISTIKA FINANČNÝCH ÚČTOV

Štatistika finančných účtov poskytuje údaje o aktuálnom stave a pohybe finančných zdrojov v ekonomike v priebehu roka. Hlavným účelom zostavenia finančných účtov je zaznamenávanie objemu a formy finančných tokov medzi jednotlivými sektormi v domácej ekonomike a medzi domácimi subjektmi a zahraničím. Predstavuje jeden z dôležitých podporných analytických nástrojov na účely sledovania transmisného mechanizmu menovej politiky a analýzy finančnej stability.

Zostavovanie štatistiky finančných účtov sa realizuje v úzkej spolupráci so Štatistickým úradom SR a s Ministerstvom financií SR, predovšetkým pri zabezpečovaní kontroly kvality metodických postupov v oblasti štatistiky verejných financií v súlade s Európskymi účtovnými pravidlami a metodikou ECB.

V roku 2013 pokračovali tiež práce na aplikácii revidovaného systému národných účtov ESA 2010 do štatistiky finančných účtov, pričom hlavný dôraz bol kladený na intenzívnejšiu komunikáciu so subjektmi finančného trhu a na zvyšovanie kvality údajov o objemoch precenení, reklasifikácií



a kurzových rozdielov dlhopisov a majetkových cenných papierov.

Od začiatku roka sa realizovali pravidelné stretnutia s externým dodávateľom, ktorý vyvíja nový systém pre zber, spracovávanie a uchovávanie údajov pre potreby štatistiky a dohľadu nad finančným trhom – štatistický zberový portál. Súčasne prebiehali aj práce na vytváraní nového dátového modelu pre štatistický zberový portál, ktorý umožní lepšiu prácu so zbieranými údajmi na základe jednoznačného ekonomického popisu.

Pre zber a spracovanie údajov v roku 2013 slúžili informačné systémy STATUS a STATUS DFT, ktorých ďalší rozvoj bol z dôvodu vývoja nového systému na zber, spracovávanie a uchovávanie údajov pozastavený.

5.3 ŠTATISTIKA POISŤOVNÍ, KAPITÁLOVÉHO TRHU A DÔCHODKOVÉHO SPORENIA

Údaje od subjektov poisťovného trhu, kapitálového trhu a trhu dôchodkového sporenia slúžili na výkon dohľadu, ako aj na štatistické účely pre národné i nadnárodné inštitúcie, pričom sa zabezpečila ich kvalita z hľadiska včasnosti, presnosti a vzájomnej porovnateľnosti. Ku koncu roka NBS evidovala 214 vykazujúcich subjektov – 39 subjektov poisťovného trhu, 129 subjektov kapitálového trhu a 46 subjektov trhu dôchodkového sporenia.

Oblasť štatistiky poisťovní bola aj v tomto roku ovplyvnená prípravou zavedenia smernice Solventnosť II, ktorého úlohou je harmonizácia podmienok zverejňovania informácií, ich transparentnosť a konzistencia v rámci Európskej únie s predpokladaným termínom zavedenia v roku 2016. Taktiež pokračoval proces príprav nariadenia ECB, ktorý bol zameraný na posúdenie nákladov rozšírenia požiadaviek na vykazovanie poisťovní a pobočiek zahraničných poisťovní so sídlom na území SR nad rámec smernice Solventnosť II.

Prijatie zákona č. 206/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní, do ktorého bola implementovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 8. júna 2011 o správcoch alter-

natívnych investičných fondov (AIF) a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 1095/2010 („smernica AIFMD“), malo dopad na štatistiku kolektívneho investovania. Zákon okrem iného upravuje spravovanie AIF, ustanovuje povinnosť registrácie správcov AIF a samosprávnych AIF, požiadavky na riadenie rizík a likvidity, pravidlá činnosti pri správe subjektov kolektívneho investovania, ako aj informačné povinnosti voči NBS.

Na oblasť štatistiky dôchodkového sporenia malo vplyv nadobudnutie účinnosti niektorých paragrafov zákona č. 252/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a tiež prijatie opatrení NBS, ktorými sa zmenili niektoré parametre systému starobného dôchodkového sporenia, ako napr. povinné vytváranie garantovaného a negarantovaného dôchodkového fondu a ich odlišenie v názve. Zároveň došlo k zmenám v systéme riadenia a merania rizík a výpočte celkového rizika dôchodkových fondov, k zmenám v metódach a postupoch určenia hodnoty majetku v dôchodkových fondoch a doplnkových dôchodkových fondoch. Výraznou zmenou v II. pilieri boli k 30. aprílu 2013 hromadné presuny do garantovaných dôchodkových fondov tých sporiteľov, ktorí nepotvrdili svoju vôľu zotrvať v negarantovaných dôchodkových fondoch.

Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 21. mája 2013 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (ESA 2010), bolo potrebné zrevidovať a zosúladiť národnú legislatívu s týmto platným nariadením. Táto požiadavka sa premietla do opatrenia NBS č. 10/2013 o predkladaní výkazov poisťovňou, zaistovňou, pobočkou zahraničnej poisťovne, pobočkou zahraničnej zaistovne, poisťovňou z iného členského štátu, zaistovňou z iného členského štátu, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou a doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou na štatistické účely. Toto opatrenie zohľadňuje vykazovanie a definície jednotlivých finančných nástrojov a sektorov národného hospodárstva v súlade s ESA 2010 na štatistické účely a je podkladom pre zostavenie štatistiky poisťovní a penzijných fondov a finančných účtov za eurozónu.



5.4 ŠTATISTIKA NEBANKOVÝCH SUBJEKTOV

Štatistika nebankových subjektov zabezpečuje a zodpovedá za zber a spracovanie štatistického výkazníctva od právnických osôb, s výnimkou bánk a pobočiek zahraničných bánk, pre potreby zostavovania platobnej bilancie, medzinárodnej investičnej pozície a štatistiky priamych zahraničných investícií.

Povinnosť predkladania hlásení je upravená v ustanoveniach § 8 zákona NR SR č. 202/1995 Z.z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, spôsob, postup a miesto predkladania je ustanovená opatrením Národnej banky Slovenska č. 332/2012 Z. z. zo dňa 16. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 467/2010 Z. z. o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona. Zber hlásení sa realizuje s mesačnou, štvrťročnou a ročnou periodicitou. Na spracovanie údajov v NBS sa používa systém IS DEVOHP. Povinnosť predkladať mesačné a štvrťročné hlásenie malo 1 620 subjektov. Pri

ročnom hlásení o priamych zahraničných investíciách bolo oslovených 3 797 subjektov.

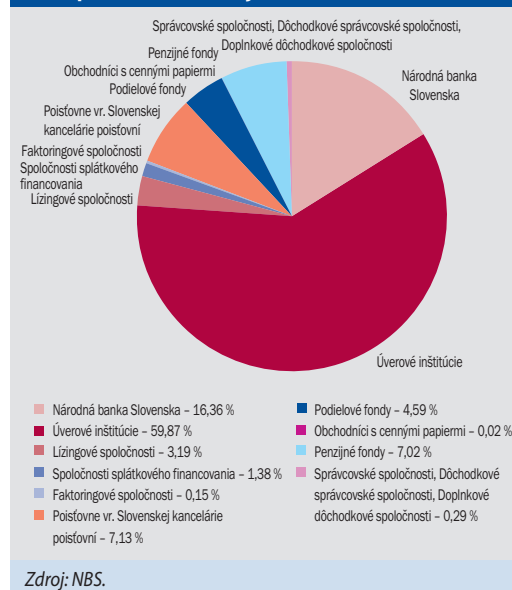
Rok 2013 bol pre činnosti zabezpečované v rámci štatistiky nebankových subjektov rokom pokračovania harmonizácie štatistiky v súlade s odporúčaniami medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, ktoré sa týkajú metodiky zostavovania platobnej bilancie, medzinárodnej investičnej pozície a štatistiky priamych zahraničných investícií.

V roku 2013 sa začal zber a spracovanie nového štvrťročného hlásenia. Bolo oslovených 4 007 subjektov. V štvrťročnom hlásení SLUZ(NBS)1-04 vykazujúca jednotka vyplňa údaje za prijaté služby zo zahraničia a poskytnuté služby do zahraničia, pričom sa uvádzajú hodnoty za sledovaný kalendárny štvrťrok.

Počas roka 2013 sa zabezpečovala implementácia nových požiadaviek OECD a ďalších medzinárodných inštitúcií v oblasti štatistiky priamych zahraničných investícií.

Taktiež pokračovali prípravné práce v súvislosti s implementáciou požiadaviek nového manuálu MMF na zostavovanie platobnej bilancie BPM6.

Graf 27 Podiel vykazujúcich subjektov finančného trhu na aktívach k 31. 12. 2013 (%) (predbežné údaje)



Graf 28 Štruktúra vykazujúcich subjektov finančného trhu k 31. 12. 2013 (počet subjektov)

